

Insiderlag;

utfärdad den 17 december 1990.

SFS 1990:1342

Utkom från trycket
den 27 december 1990

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om förbud att handla med fondpapper på värdepappersmarknaden samt om skyldighet att anmäla innehav av fondpapper.

Handel med och förvaltning av fondpapper skall bedrivas så att allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden upprätthålls och enskildas kapitalinsatser inte otillbörligen äventyras.

Definitioner

2 § I denna lag förstås med

1. *handel på värdepappersmarknaden*: handel på börs eller annan organiserad marknadsplats eller genom mellanhand som yrkesmässigt bedriver handel med fondpapper,

2. *fondpapper*: aktie, annat bevis om delaktighet i bolag, obligation, förlagsbevis och liknande skuldebrev avsett för allmän omsättning samt andel i aktiefond,

¹ Prop. 1990/91:42, NU15, rskr. 84.

3. *fondkommissionär*: den som har tillstånd att driva fondkommissionsrörelse enligt fondkommissionslagen (1979:748),

4. *aktiemarknadsbolag*: svenskt aktiebolag som utgivit aktier vilka är inregistrerade vid Stockholms fondbörs eller som trätt i stället för utgivare av sådana aktier (börsbolag) eller svenskt aktiebolag som träffat avtal med fondkommissionär om att denne på begäran skall ange kurser på aktier i bolaget och till dessa kurser köpa och sälja aktier i bolaget (OTC-bolag),

5. *värdepapperscentralen*: Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag.

Vad som föreskrivs om aktie skall också tillämpas på emissionsbevis, interimsbevis, optionsbevis, konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt till nyteckning, vinstandelsbevis, aktieoption och aktie-termin. Utfärdande av köpoption skall likställas med försäljning av de aktier optionen avser medan utfärdande av säljoption skall likställas med köp av aktierna.

Med fondpapper jämställs i denna lag ränteoption, räntetermin, indexoption och indextermin.

Om fondpapper ägs av två eller flera med samäganderätt, skall en delägare vid tillämpningen av denna lag anses vara ägare till så många av fondpapperen som svarar mot hans lott i det samfällda innehavet.

3 § Om en juridisk person äger så många aktier eller andelar i en annan svensk eller utländsk juridisk person att den har mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar, är vid tillämpningen av denna lag den förra moderföretag och den senare dotterföretag. Äger ett dotterföretag eller äger ett moderföretag och ett eller flera dotterföretag tillsammans eller äger flera dotterföretag tillsammans aktier eller andelar i en annan juridisk person i den omfattning som angetts nu, är även den sistnämnda juridiska personen dotterföretag till moderföretaget.

Har en juridisk person i annat fall på grund av aktie- eller andelsinnehav eller avtal ensam ett bestämmande inflytande över en annan juridisk person och en betydande andel i resultatet av dess verksamhet, är den förra moderföretag och den senare dotterföretag.

Moderföretag och dotterföretag utgör tillsammans en koncern.

Om två juridiska personer äger så många aktier eller andelar i en annan svensk eller utländsk juridisk person att de har hälften var av rösterna för samtliga aktier eller andelar, är vid tillämpningen av denna lag de förstnämnda juridiska personerna att jämställa med moderföretag och den sistnämnda att jämställa med dotterföretag.

Förbud att handla med fondpapper på värdepappersmarknaden i vissa fall

4 § Har någon anställning, uppdrag eller annan befattning som normalt innebär att han får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på fondpapper och har han på grund härav fått information eller kunskap om en icke offentliggjord omständighet som är ägnad att väsentligt påverka kursen på fondpapper gäller följande. Innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kursättningen får han inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja sådana fondpapper på värdepappersmarknaden. Han får inte heller med råd eller på annat därmed jämförligt sätt föranleda någon annan till sådant köp eller sådan försäljning.

Förbudet i första stycket gäller även den som har fått information eller kunskap om en omständighet som rör ett aktiebolag i vilket han äger aktier.

Den som i annat fall än som sägs förut i denna paragraf fått kännedom om en icke offentliggjord omständighet, som är ägnad att väsentligt påverka kursen på fondpapper och som måste ha röjts av någon som avses i första eller andra stycket eller eljest kommit ut obehörigen, får inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja sådana fondpapper på värdepappersmarknaden innan omständigheten blivit allmänt känd eller upphört att ha betydelse för kurssättningen.

5 § Omständighet som enligt 4 § är ägnad att väsentligt påverka kursen på fondpapper kan exempelvis vara

1. en åtgärd som syftar till och är ägnad att leda till ett offentligt erbjudande av en juridisk person till en vidare krets om förvärv av aktier i ett aktiebolag,

2. någon annan omständighet i ett aktiebolags eller dess moderföretags verksamhet som det normalt lämnas upplysning om i årsredovisning, delårsrapport, årsbokslut eller i annan form,

3. beslut av fondpappersförvaltare eller kapitalplacerande institution om köp eller försäljning av fondpapper och liknande marknadsinformation,

4. ränteändring, valutakursändring, författningsändring och annan liknande händelse.

6 § En sådan åtgärd som avses i 5 § 1 skall alltid anses ha vidtagits när

1. frågan om offentligt erbjudande väckts i den juridiska personens styrelse eller hos någon annan som kan fatta beslut om erbjudandet,

2. företrädare för den juridiska personen kommit överens med företrädare för aktiebolaget om att inleda överläggningar som syftar till ett offentligt erbjudande, eller

3. den juridiska personen påbörjat eller låtit påbörja en utredning om de affärsmässiga förutsättningarna för ett offentligt erbjudande eller en plan för erbjudandets genomförande.

7 § Utan hinder av 4 § får

1. befattningshavare hos fondkommissionär fullgöra köp- eller säljorder i rörelsen,

2. köp ske av annat än option eller termin då den icke offentliggjorda omständigheten är ägnad att sänka kursen eller försäljning ske av annat än option eller termin då omständigheten är ägnad att höja kursen,

3. uppgifter fullgöras som åligger någon på grund av vad som föreskrivits i lag eller annan författning,

4. köp ske i fall som avses i 5 § 1 för den juridiska personens räkning av aktier i aktiebolaget,

5. innehavare av option när optionens löptid går ut köpa eller sälja den underliggande tillgången eller sälja optionen,

6. utfärdare av option i samband med lösen sälja eller köpa den underliggande tillgången som optionen avser,

7. köpare och säljare av termin vid slutdag fullgöra avtalet.

Anmälningsskyldighet

8 § Följande fysiska personer anses enligt denna lag ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag:

1. ledamot eller suppleant i bolagets eller dess moderföretags styrelse,
2. verkställande direktör eller vice verkställande direktör i bolaget eller dess moderföretag,
3. verkställande direktör eller annan ledande befattningshavare i ett dotterföretag, om befattningshavaren normalt kan antas få tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
4. revisor eller revisorssuppleant i bolaget eller dess moderföretag,
5. bolagsman i ett handelsbolag som är bolagets moderföretag, dock inte kommanditdelägare,
6. innehavare av annan ledande befattning i eller annat kvalificerat uppdrag av stadigvarande natur för bolaget eller dess moderföretag, om befattningen eller uppdraget normalt kan antas medföra tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
7. den som äger aktier i bolaget, motsvarande minst tio procent av aktiekapitalet eller av röstetalet för samtliga aktier i bolaget, eller äger aktier i denna omfattning tillsammans med sådan fysisk eller juridisk person som är aktieägaren närstående på det sätt som anges i 10 § första stycket.

Bankinspektionen skall på begäran av aktiemarknadsbolaget eller dess moderföretag pröva frågan, om en befattningshavare eller uppdragstagare har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag som avses i första stycket 3 eller 6.

En person med insynsställning eller en honom närstående person som anges i 10 § första stycket får inte ha sina aktier i aktiemarknadsbolaget förvaltarregistrerade.

9 § Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag skall skriftligen anmäla innehav av aktier i bolaget och ändring i innehavet till värdepapperscentralen.

Bankinspektionen kan medge befrielse från anmälningsskyldigheten om motsvarande uppgifter kan erhållas på annat sätt.

Anmälningsskyldigheten gäller dock inte

1. innan den som avses i 8 § första stycket 3 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 14 eller 15 §,
2. om innehavet inte uppgår till 200 aktier eller, om innehavet avser värdepapper som enligt 2 § andra stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor,
3. om ändring i innehavet efter den senast gjorda anmälningen inte uppgår till 200 aktier eller, om ändringen avser värdepapper som enligt 2 § andra stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor,
4. om ökning i innehavet föranletts av fondemission eller av att akties nominella belopp sänkts genom att aktien delats upp,
5. interimisbevis som erhållits i utbyte mot annat värdepapper som avses i 2 § andra stycket.

Av 10 § framgår att anmälningsskyldigheten omfattar även vissa närståendes aktieinnehav.

10 § Vid tillämpning av 9 § skall följande aktier i aktiemarknadsbolaget likställas med den anmälningsskyldiges egna, nämligen sådana som ägs av

1. make eller sambo till den anmälningsskyldige,
2. omyndiga barn som står under den anmälningsskyldiges vårdnad,
3. juridisk person över vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande och i vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1 eller 2 eller flera av dem tillsammans innehar
 - ägarandel, uppgående till tio procent eller mer av aktiekapitalet eller av andelarna, eller
 - ekonomisk andel, innefattande rätt att uppbära tio procent eller mer av avkastningen, eller
 - röstandel, uppgående till tio procent eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller av röstetalet hos det högsta beslutande organet.

Om flera personer är anmälningsskyldiga för samma aktieinnehav eller för ändring i innehavet, behöver anmälan endast göras av en av dem.

11 § Om det med hänsyn till tillgången på kurspåverkande information inom en myndighet är påkallat för kontroll av att förbudet i 4 § första stycket efterlevs, får regeringen besluta att det vid myndigheten skall föras en förteckning över fondpappersinnehav avseende ledamöterna i styrelsen samt de arbetstagare, uppdragstagare eller andra funktionärer som myndigheten bestämmer med hänsyn till deras särskilda insynsställning.

En kommun har motsvarande befogenhet som avses i första stycket i fråga om ledamöter och ersättare i kommunala organ samt arbetstagare, uppdragstagare och andra funktionärer hos kommunen.

Den som omfattas av en förteckning enligt denna paragraf skall till myndigheten skriftligen anmäla sitt innehav av fondpapper och ändringar i innehavet.

12 § Anmälan enligt 9 § skall innehålla uppgift om

1. den anmälningsskyldiges namn, personnummer och adress,
2. aktiemarknadsbolagets firma,
3. vilket slag av insynsställning den anmälningsskyldige har,
4. antal eller värde och olika slag av aktier som den anmälningsskyldige tillsammans med närstående enligt 10 § första stycket äger i bolaget,
5. storleken av ökningen eller minskningen av aktieinnehavet,
6. tidpunkten för ändringen eller ändringarna,
7. vilken persons aktieinnehav som ändrats och i förekommande fall dennes släktskap med eller anknytning till den anmälningsskyldige.

13 § Anmälan enligt 9 § om aktieinnehav eller ändring i innehavet skall göras senast fjorton dagar efter det att

1. aktie i bolaget inregistrerats vid Stockholms fondbörs eller sådant avtal som avses i 4 § första stycket 3 lagen (1985:571) om värdepappersmarknaden antecknats hos bankinspektionen,
2. insynsställning uppkommit enligt 8 § första stycket 1, 2, 4, 5 eller 7 eller den som avses med 8 § första stycket 3 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 14 eller 15 §,

3. den anmälningsskyldige förvärvat eller överlåtit aktier i bolaget eller annan ändring skett i aktieinnehavet, eller

4. den anmälningsskyldige fått vetskap om att närstående, som avses i 10 §, innehar, förvärvat eller överlåtit aktier i bolaget eller att annan ändring skett i den närståendes aktieinnehav.

14 § Ett aktiemarknadsbolag skall utan dröjsmål anmäla till värdepapperscentralen vilka personer som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1–4 och 6. Aktiemarknadsbolaget skall genast skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 3 eller 6 om anmälan.

15 § Ett aktiemarknadsbolags moderföretag skall utan dröjsmål anmäla till värdepapperscentralen vilka personer i moderföretaget som har insynsställning enligt 8 § första stycket 1, 2 och 4–6. Moderföretaget skall genast skriftligen underrätta personer med insynsställning enligt 8 § första stycket 6 om anmälan.

Registrering av aktieinnehav

16 § Värdepapperscentralen skall föra register (*insiderregister*) över anmälningar som gjorts enligt 9, 14 och 15 §§ eller, i fall som avses i 9 § andra stycket, över däremot svarande uppgifter från register som förs med stöd av aktiekontolagen (1989:827).

Uppgifter som inte längre omfattas av anmälningsskyldighet får avföras ur registret. Uppgifterna skall dock bevaras i minst tio år efter det att de avförts.

Registret skall föras med hjälp av automatisk databehandling. Bankinspektionen är registeransvarig enligt datalagen (1973:289) för registret. Inspektionen skall på lämpligt sätt underrätta de registrerade om registret.

Registret skall vara offentligt.

Tillsyn

17 § Bankinspektionen övervakar efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag.

18 § Om det finns anledning anta att en bestämmelse i 4 § överträtts, har bankinspektionen rätt att få de uppgifter som den behöver för sin utredning från

1. den som det finns anledning anta har gjort överträdelsen,
2. ett aktiebolag eller en juridisk person i övrigt vars fondpapper överträdelsen gäller,
3. den juridiska person som lämnat det offentliga erbjudandet om aktieförvärv,
4. moderföretaget till det aktiebolag eller den juridiska person som avses i 2 eller 3,
5. myndighet,
6. fondkommissionär,
7. någon annan som köpt eller sålt fondpapper, om det finns anledning anta att köpet eller försäljningen föranletts av otillåtet råd eller därmed jämförlig åtgärd som avses i 4 §.

Om det finns anledning anta att någon har överträtt andra bestämmelser i denna lag och är överträdelsen belagd med straff, får inspektionen i utredningssyfte också infordra uppgifter av denne.

Vite

19 § Om någon inte fullgör sin skyldighet enligt 18 § första stycket 2–4 eller 6 får bankinspektionen förelägga vite.

Överklagande

20 § Bankinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas hos kamrarrätten. Inspektionen får bestämma att ett beslut skall gälla omedelbart.

Straff

21 § Den som uppsåtligen bryter mot 4 § skall för insiderbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år, om gärningen inte är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Är brottet med hänsyn till värdepappersaffärens omfattning och övriga omständigheter grovt, skall dömas till fängelse lägst sex månader och högst fyra år, om gärningen inte är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Den som av grov oaktsamhet bryter mot 4 § skall för vårdslöst insiderförfarande dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

I fall som kan antas sakna betydelse för allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden eller som annars är ringa skall inte dömas till ansvar enligt denna paragraf.

22 § Till böter eller fängelse i högst sex månader skall den dömas som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 9 §,
 2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift vid fullgörande av anmälingsskyldighet enligt 9 § eller vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 18 § första stycket 2–4 och 6,
 3. underlåter att iaktta åliggande enligt 14 eller 15 §.
- I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Förverkande

23 § Vinning av brott enligt 21 § skall förklaras förverkad om det inte är oskäligt.

Kostnad för tillsyn

24 § För att bekosta bankinspektionens övervakning enligt denna lag skall de institut som står under bankinspektionens tillsyn betala årliga avgifter enligt de närmare föreskrifter som regeringen meddelar.

1. Denna lag träder i kraft den 1 februari 1991 med undantag av 16 § som träder i kraft den 1 maj 1991.

2. Den som vid lagens ikraftträdande är skyldig att enligt lagen (1985:571) om värdepappersmarknaden anmäla innehav av aktier och ändring i innehavet skall senast vid utgången av juni 1991 anmäla innehavet till värdepapperscentralen även om någon förändring inte inträffat sedan den senaste anmälan.

3. Den som vid lagens ikraftträdande har sina aktier förvaltarregistrerade och som omfattas av förbudet i 8 § tredje stycket skall registrera sina aktier i eget namn senast vid utgången av april 1991.

På regeringens vägnar

INGVAR CARLSSON

ERIK ÅSBRINK
(Finansdepartementet)

